

Vlaams
Parlement

vergadering **C237 – LAN14**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 12 juni 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Vanlerberghe tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de aanpak van erosiebestrijding - 1370 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de problematiek van de megastallen - 1650 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de resultaten van de Vlaamse land- en tuinbouw - 1751 (2012-2013)	6
Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het antibioticagebruik in de veeteelt - 1818 (2012-2013)	14
Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitbreiding van het Zwin - 1792 (2012-2013)	18
Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de extra financiering voor het Plattelandsfonds - 1833 (2012-2013)	21

■

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Vanlerberghe tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de aanpak van erosiebestrijding - 1370 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Vanlerberghe heeft het woord.

De heer Jurgen Vanlerberghe: Voorzitter, minister-president, collega's, erosie is een onderwerp dat wel vaker aan bod komt in deze commissie, en terecht. Het zorgt voor heel wat economische schade voor landbouwers, voor veel overlast en onveilige situaties in het verkeer. Het brengt ook kosten mee voor lokale besturen. Het is dus wel een probleem dat de nodige aandacht verdient.

In het verleden is er al heel wat gebeurd. Veel gemeenten hebben een erosiebestrijdingsplan opgemaakt. Er zijn acties opgezet, er zijn beheersovereenkomsten afgesloten. Toch zijn er wel wat indicatoren die erop wijzen dat de strijd tegen erosie in Vlaanderen nog niet is gewonnen. Ik verwijs naar het recente Milieurapport Vlaanderen (MIRA) van maart 2013. Daarin lezen we dat het areaal erosiegevoelige gewassen in de periode 2007-2011 gemiddeld met 3 procent is gestegen. Er is wat variatie in functie van de risicocategorie van het perceel, maar goed, een stijging met 3 procent is toch belangrijk. Ook een recent INBO-rapport (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) wees erop dat we aan het huidige tempo nog tachtig jaar nodig hebben om de erosiebestrijding tot een goed einde te brengen.

Minister-president, begin dit jaar kwam de heer Verfaillie hierop terug. Toen stelde u dat het overleg met de landbouworganisaties liep en dat het de bedoeling was om dit voorjaar met een set bronngerichte en voor de sector haalbare maatregelen te komen. Dat is de uitvoering van wat u in de beleidsbrief vorig jaar had gezegd.

U had het over een drietal mogelijkheden: een verstrenging van de voorwaarden voor bepaalde gewassen die zeer gevoelig zijn voor erosie, een uitbreiding van het areaal waarvoor verplicht erosiemaatregelen moeten worden genomen in het kader van de landvoorwaarden, of een bijsturing van de mogelijke maatregelen zelf ter bestrijding van erosie. Minister-president, toen dat in het najaar verscheen in uw beleidsbrief, was er wat commotie over. De belangrijkste landbouworganisaties drukten toen uit dat ze daar schrik voor hadden, dat de economische haalbaarheid van een en ander wel eens lastig zou kunnen worden.

Minister-president, hoewel we dat niet echt hebben gemerkt, is het voorjaar bijna voorbij. Kunt u een stand van zaken geven over het overleg betreffende de eventuele nieuwe erosiebestrijdingsmaatregelen, en de timing die daar desgevallend aan wordt gekoppeld?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Deze vraag om uitleg bouwt verder op mijn vraag om uitleg van 16 januari. Minister-president, u was toen volop in overleg met de landbouworganisaties. Is er al resultaat van dat overleg? Welke maatregelen zijn er haalbaar op het terrein?

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister-president, ik heb hierover eens een actuele vraag gesteld. Toen was de vraag of we voor de beheersovereenkomst kiezen op vrijwillige basis of kiezen voor meer impulsen – dwangmatig is een groot woord – vanuit het beleid. Ik wil die vraag herhalen en in verband brengen met het nieuwe decreet Integraal Waterbeleid. Daarin staan toch zaken die sporen met de problematiek van de erosie. In het decreet zijn er echter geen links gemaakt. Kunt u die link maken vanuit landbouw en toch meer opteren voor een forser beleid in plaats van de vrijwilligheid van de beheersovereenkomst af te wachten?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Minister-president, dit is inderdaad een probleem, dat nog kan groeien in de toekomst als de vruchtbaarheid van onze landbouwgrond daardoor schade zou lijden. Uit ervaring weet ik dat landbouwers niet meteen geïnteresseerd zijn om stroken aan te leggen langs hun velden voor erosiebestrijding, eerst en vooral omdat ze niet voldoende vergoeding krijgen, maar misschien ook om andere redenen. Kan men in de gemeenten die van het Plattelandsfonds genieten, daar ook gebruik van maken voor het subsidiëren van bijkomende erosiestroken? De dorpen lijden daar ook onder. Er is niet alleen erosie door de wind, maar ook door het water. Wanneer de landbouwers op bepaalde punten geen erosiestroken hebben, slibt het water weg, eerst in de gracht en dan ook nog over de weg, wanneer het buizensysteem aanwezig is.

Minister-president, u voelt aan dat ik zeer bezorgd ben over deze zaken. Dat brengt ook de veiligheid in gevaar, enzovoort. Ik heb dezelfde vraag als de heer Vanlerberghe. En wat het Plattelandsfonds betreft: kunnen de gemeenten die ervan genieten, dit daarvoor gebruiken?

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Ik heb het hier al meerdere keren over dit thema gehad. Ik benadruk elke keer opnieuw dat niet alleen de landbouwers hierdoor hun vruchtbare grond verliezen, maar ook dat de gemeenten hierdoor zware kosten hebben bij het opruimen van de modderstromen. Ik verwijs ook nog eens naar het INBO-rapport, waarnaar ook de heer Vanlerberghe verwees. Daarin staat letterlijk te lezen dat met dit tempo het nog tachtig jaar duurt vooraleer het probleem van de meest erosiegevoelige percelen opgelost zal zijn.

Minister-president, in uw beleidsbrief hebt u zelf aangehaald dat een efficiënte en gerichte uitbreiding van de verplichting noodzakelijk is en bekeken zal worden. Het is nu echt wel tijd om een versnelling hoger te schakelen. Ik ben zeer benieuwd welke voorstellen u op tafel hebt gelegd en wat er in het overleg uit de bus is gekomen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Wij hebben al aan de heer Verfaillie laten weten dat wij overleg plegen met de landbouworganisaties en de betrokken administraties. Er is daar heel veel werk verricht, maar dat overleg is nog niet volledig afgerond. Op basis van de ontvangen input is een aangepast voorstel uitgewerkt, maar wij hebben de landbouworganisaties de mogelijkheid geboden om zelf alternatieve voorstellen te formuleren, die natuurlijk wel hetzelfde effect moeten opleveren. Zo groeit er stilaan een consensus over een set van brongerichte maar ook voor de sector haalbare maatregelen, die vanaf het volgende teeltseizoen van toepassing kunnen of zullen zijn. Daarmee heb ik meteen geantwoord op de vraag van de heer Peeters: ik ben voor het participatief overleg en beleid omdat dat, als het lukt, meer resultaat oplevert dan een beleid dat oplegt zonder overleg en zonder dat men zich daarin kan terugvinden.

Nog voor het reces zal er over de in te voeren maatregelen een beslissing genomen worden. Dan, voorzitter, kan hierover natuurlijk uitgebreid worden gesproken.

Bedoeling is inderdaad om vanaf 2014 gefaseerd aangepaste erosie maatregelen in te voeren. Wij opteren voor brongerichte maatregelen die de kwaliteit van de bouwlaag intact houden. Dat houdt in dat landbouwers op de meest erosiegevoelige percelen aangepaste teelten en teelttechnieken zullen moeten gebruiken. Een aantal van die technieken, zoals de niet-kerende bodembewerking of het aanleggen van drempeltjes in aardappelrijen, zijn zeker nog niet algemeen ingeburgerd, en het vraagt zowel voor de betrokken boeren als voor de loonwerkers enige tijd om zich aan te passen. De afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling (ADLO) en de afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond en Natuurlijke Rijkdommen (ALBON) zullen samen instaan voor begeleiding en voorlichting.

Wij moeten er ook rekening mee houden dat er voor bepaalde technieken, en ik verwijs opnieuw naar onder andere de niet-kerende bodembewerking, nog beheersovereenkomsten

lopen, en ook die willen wij nog respecteren. Ook dit is een reden voor een gefaseerde invoer van nieuwe maatregelen, maar we starten effectief vanaf 2014.

Wij hebben de landbouwers hierover trouwens al een duidelijk signaal gegeven bij de verzamelaanvraag van 2013 door op de erosiegevoeligheidskaart een extra categorie percelen aan te duiden waarop vanaf 2014 ook verplicht maatregelen genomen zullen moeten worden. Zij zijn dus gewaarschuwd.

Ik wijs erop dat het ook de bedoeling is om erosie maatregelen te behouden, die moeten voorkomen dat er, ondanks brongerichte maatregelen, toch afstroming gebeurt van modder in waterlopen en naar bebouwde gebieden. Ik verwijs onder andere naar erosiedammen, grasbufferstroken en andere initiatieven, al dan niet in het kader van gemeentelijke erosiebestrijdingsplannen.

Voorzitter, collega's, wij willen ook vanuit Landbouw sterker inzetten op erosiebestrijding. Daarover bestaat geen discussie. Daarbij willen wij vooral mikken op brongerichte maatregelen, op het voorkomen van erosie, zodat de kwaliteit van de bouwlaag behouden blijft. Samen met de sector werken we aan een gedragen pakket van maatregelen, dat gefaseerd ingevoerd zal worden en waarmee we vanaf 2014 starten.

Mijnheer Callens, u komt straks nog terug op het Plattelandsfonds. Over de extra middelen die ik heb gevonden, kunt u alleen maar wild enthousiast zijn. Voorzitter, ik voel de positieve reacties al aan. Maar het is wel zo dat het hier gaat om gemeentelijke projecten. Als de gemeente initiatieven neemt, kan dat binnen dat Plattelandsfonds. Het gaat hier niet om subsidies geven aan landbouwers.

Mijnheer Peeters, ik heb ook uw vraag beantwoord: er moet overleg zijn, met maatregelen die gedragen zijn en kunnen worden uitgevoerd. Dat is nog altijd mijn aanpak van dit dossier.

Mijnheer Verfaillie, ook u hebt een antwoord gekregen: we zijn al heel ver opgeschoten met het overleg, en het moet voor het reces afgerond worden.

De voorzitter: De heer Vanlerberghe heeft het woord.

De heer Jurgen Vanlerberghe: Minister-president, dank u wel. U hebt het over de extra categorie percelen die u hebt aangeduid. Hoe is die afbakening of bepaling gebeurd? Hebt u enige indicatie van de totale oppervlakte die op die manier wordt gevat?

Ik heb nog een slotbedenking. De redenering waarbij in eerste instantie geopteerd wordt voor brongerichte maatregelen, snijdt hout. Ik heb er begrip voor dat u streeft naar een gedragen pakket maatregelen en dat de sector nauw betrokken wordt bij het uitwerken van de diverse maatregelen. Ik wil hier toch de kanttekening bij plaatsen dat dat het eindresultaat niet in het gedrang mag brengen. Ook voor overgangsmaatregelen zoals het aanleren van nieuwe technieken door loonwerkers, kan begrip worden opgebracht. Toch zou het goed zijn om een horizon vast te leggen en niet over tachtig jaar zoals het INBO stelt. We zouden op twee à drie jaar tijd een gevoelige vooruitgang moeten boeken. Aan alle betrokken organisaties en stakeholders moet worden meegedeeld dat het van het boeken van resultaten op die relatief korte termijn van twee à drie jaar zal afhangen of moet worden overgestapt op een “forser ingrijpen”, zoals de heer Peeters het noemt. Een gedragen pakket aan maatregelen is goed als het resultaat oplevert. Het terugdringen van de erosie moet de finaliteit blijven.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik neem die bedenking mee. Er is geen probleem wat de finaliteit betreft.

Wat de erosiegevoelige gebieden betreft, heb ik ondertussen al informatie, maar ik kan die later nog bevestigen. Het gaat in het totaal over 39.000 hectare die erbij komt, dat is niet onbelangrijk.

Als we hebben afgerond en we weten welke maatregelen behouden blijven, dan zal hier wellicht opnieuw een kleine vraag over worden gesteld.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

– *De heer Stefaan Sintobin, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de problematiek van de megastallen - 1650 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de resultaten van de Vlaamse land- en tuinbouw - 1751 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, minister-president, collega's, vooral in de Vlaams-Nederlandse grensstreek blijft de problematiek van de megastallen actueel. Niet alleen in de Antwerpse Kempen, dus in mijn streek, maar ook in Oost-Vlaanderen worden aanvragen ingediend voor dergelijke megacomplexen.

Ik moet het u waarschijnlijk niet vertellen dat dit telkens gepaard gaat met vaak hevig protest van omwonenden, burens en zelfs van gemeentebesturen. Ik verwijs naar de gemeentebesturen van Ravels en Assenede. Gemeentebesturen worden ook niet altijd gevolgd in hun negatieve adviezen, want deze megastallen worden na een beroepsprocedure bij de minister alsnog vergund.

Ook bij, vooral familiale, landbouwers wordt het verzet tegen de komst van dergelijke megastallen groot. Zo bereikte me onlangs nog een verhaal van een varkenshouder wiens bedrijf na schulden werd overgenomen door de veevoederfabrikant. Hij mocht er in loondienst werken, dat was een geval van integratie, maar het ging zo ver dat hij in een volgende stap uit zijn eigen bedrijf werd gezet en werd vervangen door een Poolse loonarbeider. Ik wil hiermee gewoon aantonen dat de toestand van de familiale varkenshouderij soms echt problematisch en dramatisch kan zijn.

Deze vorm van schaalvergroting en industrialisatie heeft zijn ruimtelijke impact, veroorzaakt vaak problemen met de mobiliteit en stelt problemen op het vlak van dierenwelzijn – denken we maar aan het preventief antibioticagebruik in de veevoeding. Los van deze negatieve aspecten moeten we ons de vraag stellen of we gelet op de milieugevolgen, overtollige mestproductie en problemen met de prijsvorming in de varkenssector, deze ontwikkelingen moeten blijven aanmoedigen en mogelijk maken.

Ik verwijs even naar Nederland. We zijn daar op bezoek geweest met deze commissie en we hebben er het rapport-Alders gekregen. Daar heeft men na veel burgerprotest deze ontwikkeling een halt toegeroepen na een breed maatschappelijk debat dat werd georganiseerd vanuit de provincies. In Nederland heeft men gekozen voor een meer duurzaam model en een verbreding van de intensieve varkensveeteelt. Uit het rapport van de heer Alders, een rapport van 2012, blijkt dat ook in Nederland het aantal varkens toeneemt, maar het aantal bedrijven afneemt. Het aantal bedrijven zou er met 5 procent zijn afgenomen, een evolutie die we ook in Vlaanderen moeten vaststellen.

Interessant is de recente masterproef van Bo Zenner van de Gentse universiteit over schaalvergroting in de land- en tuinbouw. Daarin vielen mij een paar conclusies op. 60 procent van de 580 landbouwers die meewerkten aan dit onderzoek, vindt dat de VLIF-

subsidies beperkt moeten worden tot een bepaalde bedrijfsgrootte en dat de overheid de VLIF-subsidies moet afbouwen wanneer ze enkel worden ingezet voor schaalvergroting. 38 procent van de ondervraagde landbouwers vindt dat Vlaanderen via zijn milieubeleid maximumnormen moet opleggen.

Ik verwijs hier weer naar het draagvlak, want er is geen draagvlak bij de bevolking voor megastallen. Ik stel ook vast dat hoe langer hoe meer het draagvlak voor die ontwikkeling, zelfs bij de landbouwers, aan sterkte verliest.

Minister-president, hoe bekijkt u deze problematiek van de megastallen? Kan het Nederlandse voorbeeld ook voor Vlaanderen gelden? Kunnen we daar lessen uit trekken voor de aanpak hier? Wilt u hierover het maatschappelijk debat op gang trekken? Ziet u eventueel andere middelen of actiemiddelen om de uitbreiding van deze megastallen een halt toe te roepen gelet op de actuele varkenscrisis die maar blijft duren?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijn vraag gaat niet zozeer over de megastallen dan wel over de schaalverandering in land- en tuinbouw en over het jaarlijks rapport dat ons wordt bezorgd door de afdeling Monitoring en Studie. Dat rapport gaat over de rentabiliteit in de land- en tuinbouw.

Het zeer interessante document 'Economische resultaten van de Vlaamse land- en tuinbouw 2011-2012', dat werd uitgebracht in mei 2013, geeft de lezer grondige informatie en toont duidelijke krachtlijnen. Een belangrijke conclusie is dat het aantal bedrijven afneemt en dat de resterende bedrijven steeds groter worden.

Een ander hoofdstuk dat mijn bijzondere aandacht trok, was de rentabiliteit in de varkenshouderij. In de landbouwipers is daar nogal scherp over geschreven. Ik verwijs naar een artikel van het Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw (VILT): 'Spaarcenten van de Vlaamse varkensboeren zijn op'. Vorige week is daar tijdens de actuele vragen uitvoerig over gediscussieerd. We moeten daar uiteraard niet op terugkomen. Maar ik wil toch even zeggen dat dit specifieke hoofdstuk me wel opviel.

Minister-president, welke algemene conclusies kunnen worden getrokken uit het rapport? Is schaalvergroting nodig om de bedrijven rendabel te houden? Of is meer diversifiëring aan de orde? Welke rol is eventueel weggelegd voor de coöperaties? Welke beleidsmaatregelen overweegt u naar aanleiding van het voorliggende rapport?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik sluit me aan bij deze vraag, die inderdaad al meermaals aan bod is gekomen in deze commissie. Ik ben altijd bezorgd over de genuanceerdheid waarmee die vragen worden gesteld. Zo is in het verleden al vaker gebleken dat de grootte van het bedrijf niet altijd bepalend is voor de rentabiliteit ervan. Het management speelt daar een belangrijke rol in. Of een bedrijf groot of klein is, is niet altijd bepalend. Er zijn kleine bedrijven die heel rendabel zijn en er zijn grote bedrijven die helemaal niet rendabel zijn. Maar er zijn ook grote bedrijven die wel rendabel zijn.

Verder is er ook het verhaal van de grotere inplantingen in het landschap en van de aanvragen die worden gedaan. Dat heeft natuurlijk een impact op de omgeving. In de vragen wordt echter vaak enkel het negatieve aspect beoordeeld. Het lijkt me wat kort door de bocht te stellen dat het aantal dieren op één bedrijf in plaats van op drie verschillende plaatsen altijd negatieve gevolgen heeft, bijvoorbeeld op het vlak van dierenwelzijn en milieuvriendelijkheid. Ik heb intussen ook vastgesteld dat investeringen in nieuwe stalsystemen soms alleen mogelijk zijn wanneer een aantal dieren bij elkaar kunnen worden gebracht. Ook op het vlak van milieuvriendelijkheid en dierenwelzijn kan men pas een stap voorwaarts zetten wanneer er een voldoende grote schaal is om te investeren in bepaalde stalsystemen.

Dat betekent niet dat er niet moet worden gekeken naar andere impactregels en naar de haalbaarheid. Wanneer we het debat willen voeren, moeten we dat echter genuanceerd en op een correcte en evenwichtige manier doen, zo niet halen we dat debat op voorhand al onderuit.

Wat me wel interesseert, minister-president, is de vraag waarom bepaalde bedrijven enkel schaalvergroting als optimum zien terwijl dit soms volledige afhankelijkheid en soms zelfs de volledige ondergang van het bedrijf betekent. Wat drijft die landbouwers om toch te kiezen voor schaalvergroting? Wie speelt daarbij een rol? Banken en voederfirma's zijn daar meestal bij betrokken, maar betekent dit dat zij de sturende kracht daarachter zijn? Kunnen zij bij dat debat betrokken worden om na te gaan hoe de landbouwers de juiste investeringen kunnen doen in hun bedrijf? Ik besef natuurlijk ook wel dat men meestal pas na de investeringen aan de alarmbel trekt.

Minister-president, kan het debat samen met de sector worden gevoerd en eventueel met die tussenpersonen die vaak de drijfveer zijn achter die investeringen?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: De problemen die we vorige week tijdens de plenaire vergadering hebben besproken, komen vandaag opnieuw naar voren.

Mijnheer Peeters, de bedrijven hebben veel verplichtingen. Zij grijpen naar die megastallen om de prijzen te kunnen drukken. Het zijn de buurtbewoners die vandaag nogal eens problemen maken over bepaalde bedrijven. Vaak zijn het diezelfde consumenten die eisen dat die producten de goedkoopste zijn. En dan hebben we het niet over de biologische teelt.

Mijnheer De Meyer, een aantal weken geleden vernamen we dat er vandaag 50 procent meer voeding per persoon op aarde beschikbaar is. Mochten onze landbouwers nu nog produceren volgens de methodes van de jaren 60, dan zou 82 procent van onze grond moeten worden gebruikt om te produceren wat we vandaag produceren. Nu zijn er heel wat mogelijkheden voor bos, voor groen, voor andere zaken naast de landbouw, maar keren we terug naar de methodes van de jaren 60, dan zullen we alle bossen weg moeten doen, dan hebben we meer grond nodig om meer te kunnen produceren. Dankzij die modernisering kon dus 44 procent van de aarde worden gered. Dat is heel wat.

Minister-president, ik wil alleen pleiten voor een intellectueel eerlijke aanpak. Dit zal moeilijk zijn. Misschien kunnen we daar samen aan werken. Dat is geen probleem. We mogen niet vergeten dat ook de kleinere bedrijven die megastallen met de vinger wijzen als het gaat over de overproductie, het wat dalen van de prijzen enzovoort. Het is niet eenvoudig, maar we kunnen proberen.

De voorzitter: De heer Ceysens heeft het woord.

De heer Lode Ceysens: Voorzitter, we kunnen er niet omheen dat de economische leefbaarheid en vaak ook de beste beschikbare technieken als het gaat over de uitrusting van stallen, tot een schaalvergroting bij die stallen nopen. Het beleid kan een heel belangrijke taak hebben ter zake, namelijk het mee onderzoeken op welke punt men precies de grootste rendabiliteit bereikt. Mevrouw Rombouts heeft dat al eens aangehaald. Vaak maakt men de juiste analyse niet met betrekking tot de vraag op welke punt het eigen bedrijf het meest economisch rendabel kan zijn, gezien de gedane investeringen. Men kan daaraan voorbijgaan en afhankelijk worden van extra arbeidskrachten, zodat de efficiëntie en de rendabiliteit van het bedrijf afnemen.

Ik wil eigenlijk alleen extra aandacht vragen voor één bepaald probleem met betrekking tot die megastallen, namelijk de mobiliteitsproblematiek. Ik denk dat de impact van megastallen op het milieu misschien sterk wordt overdreven. Door de schaalvergroting kan men ook grotere middelen inzetten, zoals luchtwassers en dergelijke. De mobiliteit neemt echter sowieso toe als er sprake is van megastallen. Als een dergelijke stal dan in het open gebied is

ingeplant, en die moet worden bereikt via allerlei kleine plattelandswegen, dan hoeft ik u niet te schetsen welk negatief effect dat kan hebben op eventuele buurtbewoners en op wegen. Ik meen niet dat het de bedoeling van het Plattelandsfonds is om die wegen te herstellen die naar de megastallen leiden. Dit moeten we dus zeer goed onderzoeken. Een bijkomend verschijnsel bij die megastallen is dat men bijvoorbeeld in de varkenssector dan ook nog eens de zeugen op één site zal huisvesten, de biggen op een andere site en de vleesvarkens op nog een andere site, zodat er nog eens extra transport, heel zwaar transport wordt gegenereerd in het buitengebied. We moeten er eens goed over nadenken hoe we daar in de toekomst mee omgaan.

De heer Stefaan Sintobin: We borduren natuurlijk enigszins voort op het debat van vorige week. Het lijkt inderdaad eigenaardig dat bedrijven – meestal kleine familielandbouwbedrijven – enerzijds moeten sluiten, terwijl er anderzijds continu aanvragen voor megastallen binnenkomen.

Ik heb ook de indruk dat men in Nederland meer aandacht heeft voor burgerprotest en burgerinspraak. Dat is gebleken uit ons bezoek aan Nederland. Die inspraak wordt daar op een structurele manier georganiseerd. Ik verwijs trouwens ook naar de problematiek van de serreclusters. In het verleden is men in Nederland enorme serrecomplexen beginnen te bouwen, maar daarop is men teruggekomen nadat de bevolking was geraadpleegd. Met dat alles wil ik niet zeggen dat ik eigenlijk tegen die megastallen ben, maar net als mevrouw Rombouts denk ik dat dit een kwestie van nuances is.

Minister-president, ik denk dat een groot deel van de ergernis bij de bevolking kan worden weggenomen door een goede informatieverstrekking vooraf. In Nederland blijkt dat toch beter te werken. Meestal worden de mensen nu geconfronteerd met een aanvraag, maar als vooraf de nodige informatie wordt gegeven, dan kan er al veel ergernis bij de mensen worden weggewerkt, lijkt me. Wat kunt u en wat kunnen wij doen om die informatie te geven aan de burgers? Laten we dat over aan de gemeenten, die niet altijd de nodige kennis hebben, of kunnen we op de ene of andere manier meer experts inschakelen daartoe?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, geachte leden, dit is een interessant debat. Het zijn ook interessante vragen. Ik dank de leden ook voor bepaalde insteken. Ik zal proberen dit debat nog te verrijken met een aantal elementen.

Mijnheer De Meyer, vooraf wil ik er even op wijzen dat de varkensprijzen sinds de actuele vraag van vorige week met 7 procent zijn gestegen. Dat toont nog eens aan dat het antwoord volledig in de roos was, dat dit een tijdelijk probleem was. Laten we hopen dat die stijging aanhoudt. Ik kom daar straks echter nog even op terug.

Ik geef nog enkele elementen die tot nu toe nog niet zijn aangebracht in het debat over de megastallen. Schaalvergroting is een proces dat voorkomt in alle deelsectoren van de Vlaamse land- en tuinbouw, en trouwens ook in heel wat andere economische sectoren. Schaalvergroting is een gevolg van nieuwe mogelijkheden op het vlak van mechanisatie en automatisering, maar tegelijk is schaalvergroting voor bedrijfsleiders een strategie om de kostprijzen te drukken. De problematiek van de zogenaamde megastallen hoort thuis bij het proces van schaalvergroting in de veehouderij en bij de vrees voor mogelijke gevolgen qua dierenwelzijn, milieudruk en potentiële hinder. Dat is ook duidelijk gebleken uit de vragen van daarnet.

Er is geen enkele reden om aan te nemen dat het dierenwelzijn wordt geschaad. Integendeel, hoewel er geen wettelijke maxima bestaan, splitsen veehouders grote aantallen dieren om praktische overwegingen op. Ze splitsen hun veestapel meestal op in meerdere hokken of afdelingen. De grootte van de groep waarin elk individueel dier leeft, wordt hierdoor beperkt.

Wat de milieudruk betreft, zijn bepaalde milderende maatregelen haalbaarder en effectiever vanaf een bepaalde bedrijfsgrootte. We kunnen hier een interessante discussie houden over investeringen in luchtbehandelingstechnieken, mestverwerking, waterzuivering en dergelijke. Er is een bepaalde milieureglementering opgelegd. De vraag is welk effect dit heeft op de problematiek van de schaalgrootte. Ik verwijs in dit verband naar de tuinbouw, de sierteelt en de serres. Hoe groter het bedrijf, hoe sneller tot investeringen in warmte-krachtkoppeling en dergelijke kan worden overgegaan en hoe sneller de investeringen kunnen worden terugverdiend.

Daarnaast is er een grote bezorgdheid om de potentiële hinder. Dit punt is hier ook al aan bod gekomen. Het milieuvergunningenbeleid moet rekening houden met de grootte van de bedrijven, met het aantal dierplaatsen en met de ligging. Dit laatste punt houdt onder meer verband met de mobiliteit, wat hier ook al aan bod is gekomen.

Ook met betrekking tot de ruimtelijke ordening zal het stalvolume en de impact op de omgeving bij de beoordeling van een bouwdoos in overweging worden genomen. Ik verwijs nogmaals naar de door de heer Ceyskens terecht aangehaalde problematiek van de door het bedrijf teweeggebrachte mobiliteit.

Het is mijn overtuiging dat we de bedrijfsleider zelf de ruimte moeten bieden de strategie van zijn bedrijf uit te tekenen. Hij moet, binnen het kader van de voorwaarden, de ruimtelijke ordening, het milieu, het dierenwelzijn, de diergezondheid, de voedselveiligheid en alle hiermee verband houdende reglementen en wetten, zelf de optimale keuze voor zijn bedrijf maken. Hij moet, net als in alle andere economische sectoren, de ruimte krijgen zelf te bepalen welke richting hij wil uitgaan.

Bovendien gaat een uitbreiding in de praktijk steeds met de bouw van nieuwe stallen gepaard. Die nieuwe stallen blijken steeds het best aan de nieuwe normen inzake dierenwelzijn, sanitaire eisen en milieudruk aangepast. Dit is een bijkomend element. De uitbreidingsdynamiek houdt in dat nieuwe stallen worden gebouwd. Die nieuwe stallen zijn heel wat performanter.

Recent hebben de administratie en een thesisstudent een bevraging georganiseerd. Het Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw heeft hierover bericht. Die bevraging heeft ons inzicht verschaft in de houding van land- en tuinbouwers ten opzichte van de schaalvergroting als een strategie voor hun bedrijf. In het licht van het landbouwrapport 2012 is eveneens een bevraging van de deelnemers aan het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN) georganiseerd.

Uit die bevragingen blijkt dat ongeveer een derde van de bedrijfsleiders een schaalvergroting als een strategie beschouwt om de toekomstige uitdagingen in de bedrijfsvoering aan te pakken. Hiermee komt schaalvergroting op de derde plaats, na het sparen waar het mogelijk is en het maken van minder kosten. Vooral bedrijven uit de sectoren van het melkvee, de intensieve veehouderij en de akkerbouw, alsook gemengde bedrijven, denken aan een schaalvergroting. Verder gaat het om jonge, hoogopgeleide bedrijfsleiders van grote bedrijven. Als we jonge mensen aanmoedigen om landbouwer te worden, blijken zij de drijvende kracht achter de schaalvergroting te worden.

Het betreft hier een genuanceerde en rijke discussie. We moeten ervoor opletten niet te vervallen in platitudes of in populistische uitspraken die ons nergens toe leiden. Ik wil dan ook nog een ander element ter sprake brengen.

Als ik het goed heb begrepen, heeft de commissie Nederland bezocht. We kunnen onze situatie met de Nederlandse situatie trachten te vergelijken. Een tweetal jaar geleden is in Nederland een uitgebreide maatschappelijke discussie gevoerd over megastallen en duurzame veehouderij. Een aanbeveling die uit dit debat is voortgevloeid, houdt een richtwaarde in voor de omvang van veebedrijven op een locatie. Deze grens- of richtwaarde ligt rond 300 Nederlandse groottenheden.

Ik wil even de vergelijking met de Vlaamse situatie maken. Indien we de richtwaarde – 300 Nederlandse groottenheden – in 2012 hier hadden gebruikt, had dit het equivalent van plaatsen voor ongeveer 7500 vleesvarkens, 1200 fokvarkens, 120.000 leghennen, 220.000 vleeskuikens of 250 melkkoeien ingehouden.

De vraag is dan of we hier in Nederlandse toestanden zijn beland. Is het probleem van de megastallen in Vlaanderen groter of kleiner dan in Nederland? Volgens de hierboven geschetste redenering blijken slechts enkele bedrijven in Vlaanderen de richtwaarden te overschrijden. Bovendien kijken we in Vlaanderen meestal naar een volledig bedrijf. In Nederland betreft het de situatie op een enkele locatie.

Dat betekent dat de situatie in feite amper kan worden vergeleken. In vergelijking met Nederland kent Vlaanderen nauwelijks of geen megastallen. Dat betekent niet dat we het debat niet moeten voeren. We moeten echter ook niet in overkill vervallen.

Ik heb vorige week nog een ander argument aangehaald om het debat en de geesten der aanwezigen te voeden. Vorige week heeft de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie (BCZ) de cijfers van de Europese Commissie in verband met de gemiddelde melklevering per melkveebedrijf in vijftien lidstaten van de EU bekendgemaakt. Bovenaan staat Denemarken met 1225 ton. Hierop volgen het Verenigd Koninkrijk met 947 ton, Nederland met 933 ton, Zweden met 500 ton, Duitsland met 359 ton, Luxemburg met 358 ton en vervolgens België met 355 ton. Ik beschik enkel over cijfers voor België. Helemaal onderaan staat Oostenrijk met 78 ton.

Uit deze cijfergegevens blijkt dat wij ons met een gemiddelde score in de middenmoot bevinden. De megastallen spelen hier geen rol. Nederland staat drie plaatsen voor ons gerangschikt. Indien we een maatschappelijk debat op gang willen brengen, mogen we niet zomaar het Nederlands beleid kopiëren. De situatie is hier heel anders en al helemaal niet zo problematisch.

We kunnen altijd een maatschappelijk debat voeren. Ik hoop dat het debat met deze bijkomende informatie op de juiste manier kan worden gevoerd. De vraag is of het probleem in Vlaanderen zo groot is dat dit debat moet worden gevoerd.

Elk dossier heeft specifieke kenmerken die een individuele benadering vergen. Het lijkt me dan ook veeleer aangewezen elk dossier aan terechte maatschappelijke bezorgdheden te toetsen. Bovendien bestaat het risico dat de bepaling van een maximum door de overheid heel wat bedrijven en bedrijfsvoorlichters de indruk zal geven dat het om een op korte termijn na te streven doel gaat. Als we een maximum zouden voorstellen, zouden we de markt een signaal kunnen geven dat iedereen zo snel mogelijk tot aan dat maximum moet groeien. Dat is ook weer niet de bedoeling. We moeten dit zeer genuanceerd bekijken. De bepaling van de normen kan een schaalvergroting in de hand werken. Ervaringen uit het verleden hebben dit reeds veelvuldig aangetoond. We moeten opletten met de bepaling van maxima. Iedereen zou daar immers aan werken.

Het is duidelijk dat dit debat niet over een ongebreidelde toename van het aantal dieren en dierplaatsen in Vlaanderen gaat. Het systeem van de nutriëntenrechten, de randvoorwaarden, het vergunningenbeleid, het sanitair beleid en alle bestaande reglementeringen beperken een ongebreidelde groei. Ze maken dit zelfs onmogelijk. Ook het investerings- en steunbedrag dat het VLIF uitkeert, is tot een bepaalde investeringskost gelimiteerd. Hierdoor wordt een ongebreidelde groei alvast niet door de Vlaamse overheid ondersteund.

Ik denk dat ik een aantal vragen van de heer De Meyer ondertussen ook al heb beantwoord. Wat de algemene conclusies betreft, verwijst hij naar de jaarlijkse publicatie van de economische resultaten van de Vlaamse land- en tuinbouw. Die resultaten berusten op de verwerking van de boekhoudgegevens van 760 Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven die deel uitmaken van het LMN. Vervolgens worden die gegevens naar de hele Vlaamse land- en tuinbouw geëxtrapoleerd. Daarnaast wordt de algemene landbouweconomische situatie

besproken. Deze studie biedt inzicht in de economische en structurele situatie van de verschillende bedrijfstypes voor het boekjaar 2011.

Enkele elementen springen eruit. Wat de economische situatie betreft, blijkt uit dit rapport dat het inkomen van jaar tot jaar zeer sterk varieert. Zo tekent het totale inkomen in 2012 een sterke verbetering op na de extreem lage cijfers in 2011. Dit is vooral te danken aan de sterke stijging van de productiewaarde. De kosten nemen ook toe, maar in mindere mate. Het totale inkomen maskeert een grote variatie tussen de bedrijfstakken. In de varkenssector was 2011 een crisisjaar. 2012 was een veel beter jaar met recordvarkensprijzen, hoewel de voederkosten eveneens op een hoog niveau bleven, zodat er geen sprake kon zijn van een echte inhaaloperatie.

De varkensprijzen zijn vorige week in een klap met maar liefst 7 procent gestegen, wat de rust in de sector wat heeft doen weerkeren. De sector moet zich wel verder bezinnen of een prijs op maandbasis niet te verkiezen is boven een prijs op weekbasis, zoals we die nu hebben, zodat prijsschommelingen zoals in mei door een lager slachtaanbod als gevolg van een aantal feestdagen niet kunnen worden uitgeschakeld.

Ook in de groentesector was het inkomen in 2011 ondermaats en hier ligt de oorzaak bij de EHEC-crisis. Maar ook dat heeft zich in 2012 sterk hersteld. De melkveehouders behaalden in 2011 de op een na hoogste opbrengst per liter sinds 2006. Het saldo van melkvee werd in 2012 neerwaarts bijgesteld door een sterke melkprijzdaling en opgelopen kosten. Het gemiddelde inkomen in de akkerbouwsector daarentegen was in 2011 het op een na beste resultaat van de afgelopen zes jaar. De hogere graan- en aardappelprijzen hebben het inkomen in 2012 in deze sector positief beïnvloed.

Ten slotte komt uit het rapport ook duidelijk een grote inkomensspreiding tussen de bedrijven onderling naar voren. Het verschil tussen de beste en slechtste resultaten binnen een bepaalde bedrijfstak is soms zeer groot. Deze studie focust op de bedrijven zelf, en de situatie is natuurlijk sterk onderhevig aan marktschommelingen.

Mijnheer De Meyer, als u kijkt naar de land- en tuinbouw, niet alleen per sector maar ook naar bedrijven, moet u dat heel genuanceerd doen. Zowel in goede als in kwade dagen zit er een groot verschil op.

Over de schaalvergroting heb ik het al gehad. Ik hoop dat u met deze bijkomende informatie de vraag naar het debat nog juister kunt plaatsen dan voor mijn antwoord.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister-president, in het rapport was ook de vrees geuit dat het Nederlands kapitaal zou uitwijken. Die vrees is voor een deel realiteit geworden. In de grensstreek in de Noorderkempen wordt vaak Nederlands kapitaal geïnvesteerd in de schaalvergroting.

De VLIF-subsidies (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds) zelf sturen aan op schaalvergroting. In mijn gemeente vraagt een landbouwvennootschap van vader en zoon, een familiaal varkensbedrijf, een nieuwe vergunning aan voor een uitbreiding die ze zelf hadden ingeschat op een 1000-tal varkens, maar ze moeten uitbreiden naar 2700 varkens om in aanmerking te komen voor die VLIF-subsidies. Daar zit de trigger al in om de schaalvergroting via subsidiëring aan te moedigen. Dat is geen goede zaak.

Dat bedrijf in Oud-Turnhout doet echt zijn best als het gaat over emissiearme stallen. Daar heb ik geen kritiek op. Maar toch, het Landbouwrapport (LARA) zegt dat broeikasgas-emissies en fijn stof vanaf 2009 opnieuw stijgen als gevolg van de intensieve veeteelt. Iedereen kent het LARA-grafiekje. Door de toename van de varkensstapel zitten we opnieuw met dat milieuprobleem.

Ik wil het debat niet heel breed voeren, maar ik wil toch zeggen dat voor het klimaatbeleid en de voedselvoorziening de intensieve veeteelt op de lange termijn geen oplossing is. Het

probleem van de varkens en de crisis tot en met vorige week – de prijzen zijn nu opnieuw beter, maar de volatiliteit van de prijsvorming is toch problematisch – moeten we aangrijpen om de sector een toekomst te geven op een duurzame manier. De duurzaamheid moet wel rekening houden met het klimaatbeleid en met de voedselvoorziening. Dan zitten we op een goed spoor.

De conclusie in Nederland na het maatschappelijk debat was wel dat dat de richting was die de intensieve veehouderij moet uitgaan. Er is gekozen voor een duurzaam model. Ik heb het rapport van 2011 bij. Ik weet niet in hoeverre het al gestalte heeft gekregen op het terrein, maar daar ligt de basis om met die sector vooruit te gaan. Ik pleit ervoor om het in te passen in een breder maatschappelijk ecologisch beleid, zodat we de uitwassen en problemen mogelijk een halt kunnen toeroepen. Zo kan er ook een perspectief worden gegeven aan de toekomst van die sector.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister-president, het is bijzonder belangrijk dat u hebt gewezen op de economische resultaten. Voor de landbouwsector waren die in 2012 zeer goed. Uiteraard is het jammer voor de varkenshouderij, maar de totale evolutie was sterk positief. Het is nuttig om dit hier heel uitdrukkelijk mee te delen, naast het soms minder goede nieuws uit de sector.

De schaalvergroting is een ander element. Als ik het Europese, het Belgische of het Vlaamse landbouwbeleid bekijk, is er toch een grote onmacht geweest om de maakbaarheid van de landbouw- en bedrijfsstructuren proberen te bepalen. De markt speelt soms een veel belangrijker rol dan goedbedoelde beleidsvoorstellen en -doelstellingen.

Enkele jaren en legislaturen geleden probeerden we met enkele collega's een definitie vast te leggen van het zogenaamde familiale landbouwbedrijf, maar in de loop van dat proces zijn we daarmee gestopt omdat we op grenzen botsten van sectoren en van de verschillende landbouworganisaties, die vroegen om die definiëring te doen, maar in de loop van het proces ervoeren dat ze op de onmacht stuitten om dat in een totale definitie te gieten, opdat dit ten goede zou komen aan alle sectoren.

Minister-president, als u beleidsoriënterend wilt optreden, is dit een heel delicate evenwichts-oefening. U moet op een genuanceerde manier rekening houden met vele factoren, en dat zeker niet op een emotionele basis doen. Ik denk dan aan de economische positie, de concurrentiepositie in binnen- en buitenland, maar ook aan maatschappelijke randfactoren die we allemaal kennen zoals dierenwelzijn, milieu, landschap, mobiliteit enzovoort. We kunnen u alleen veel succes toewensen bij het verder oriënteren van de landbouwstructuren.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Het verhaal is genuanceerd omdat er complexe vragen zijn, waar de overheid en ook de ondernemer mee zitten. Minister-president, ziet u de kans als overheid om het gesprek met de banken en voederfirma's en de sector zelf te voeren? Hoe moeten we begeleiden? De landbouworganisaties hebben al aangegeven dat je niet te ver moet gaan, dat er grenzen zijn. Wie zien die landbouwers als eerste vertrouwenspersoon? Door wie laten ze zich vooral leiden? Is er voor de overheid of de administratie een rol weggelegd om het debat met de sector te voeren en om te zien hoe daar voor een betere sturing kan worden gezorgd? Zo speelt Boeren op een Kruispunt een heel cruciale rol. Maar zij bevinden zich al in een te late fase. De sensibilisering zou vooraf moeten kunnen gebeuren. Via welke kanalen kan dat het best? Ziet u dat als een aandachtspunt?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, dit debat is zeker niet ten einde. Ik sta ervoor open om het met al die nuancerings en al dat cijfermateriaal voort te zetten. Ik zal er verder de nodige aandacht aan schenken en bekijken hoe we nog genuanceerder met bijkomende elementen rekening kunnen houden.

Mijnheer Peeters, ik zei dat de steun van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds is geblokkeerd. Als buitenlandse investeerders naar Vlaanderen komen, juichen wij dat meestal toe. Als Nederlanders hier willen investeren in performante landbouwbedrijven, kan ik daar niets op tegen hebben. Maar ik heb wel begrepen dat in deze commissie een zorg leeft met betrekking tot Nederlandse toestanden. Men vreest dat de landbouwer niet meer zelf de ondernemer is in zijn bedrijf, maar een loonwerker in dienst van anderen. Ik kan die zorg delen. Maar als de jonge landbouwers die echt rendabele bedrijven willen uitbouwen, een element zijn van die schaalvergroting, is dat een positief gegeven waaraan we de nodige ondersteuning moeten geven.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

– *De heer Jos De Meyer, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het antibioticagebruik in de veeteelt - 1818 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister-president, dit probleem kwam al voor een deel aan bod in de plenaire vergadering van 29 mei 2013, maar ik zou toch nog enkele vragen willen stellen.

Het probleem van antibioticaresistentie is ondertussen bekend. Antibiotica bestrijden infectieziekten, en de meeste daarvan, die ook voorkomen bij slachtdieren, zijn dezelfde als bij de mens. Door overmatig en oneigenlijk gebruik van antibiotica in de intensieve veeteelt worden bacteriën, die ook voorkomen bij de mens, resistent tegen deze antibiotica.

Er zijn voldoende alternatieven voor het preventieve gebruik van antibiotica in de veehouderij, zoals vaccinatie, verbeterde huisvesting en maatregelen van bioveiligheid. In Denemarken en Nederland werden adequate maatregelen genomen, waardoor het antibioticagebruik er substantieel werd afgebouwd. Zo legde men in Nederland strikte antibioticalimieten op aan de veehouders. Ook zijn er al antibioticavrije stallen opgestart. Daaruit blijkt dat die dieren effectief veel gezonder zijn door een aantal hygiënemaatregelen toe te passen en door een alternatieve stalling. Een bepaalde dosis zal altijd wel nodig zijn om curatief dierenziekten te kunnen bestrijden.

Het antibioticagebruik in andere landen daalt significant sneller dan in België. Uitgedrukt in milligram antibiotica per kilogram dier daalde het antibioticagebruik van 2007 tot 2010 in Zweden met bijna 30 procent, in Frankrijk met 24 procent en in België slechts met 18 procent. In 2010 heeft de overheid in Nederland een programma op poten gezet om het antibioticagebruik tegen 2013 met de helft terug te dringen. Tot hiertoe zijn de vooropgestelde doelstellingen behaald: eerst 20 procent, dan 30 procent. Het lijkt te zullen lukken om 50 procent te halen. In minder dan een jaar is het gebruik van antibiotica in de Deense varkenshouderij met 25 procent gedaald. In Denemarken bestaat het systeem dat veelgebruikers die, bijvoorbeeld in de varkenshouderij, meer dan twee keer het Deense gemiddelde gebruiken, een gele kaart krijgen. Zij worden dan vijf maanden opgevolgd – het kan natuurlijk altijd dat ze om de een of andere reden een periode meer moesten gebruiken – en als zij dan nog een te hoog gebruik hebben, krijgen zij effectief beperkingen opgelegd voor hun bedrijf. Zo moet bijvoorbeeld de bezetting worden verlaagd.

De voorbije jaren stagneerde het gebruik van antibiotica in België. De gestandaardiseerde verkoop van actieve ingrediënten bedroeg 139 milligram per kilogram in 2010 en 140

milligram per kilogram in 2011. Dit jaar zou er een daling zijn van 7 procent. Die cijfers heb ik nog nergens anders dan in een krantenartikel teruggevonden.

Een Europese werkgroep formuleert binnenkort concrete maatregelen om het antibioticabeleid in strikte regels vast te leggen. Alle veeteeltsectoren zullen volgens het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) de toediening van antibiotica moeten verminderen. Ook de Boerenbond erkent het probleem en wijst erop dat antibiotica correct moeten worden toegediend. Maar de Boerenbond zegt ook dat een duidelijk signaal van de overheid nodig is om een mentaliteitswijziging te realiseren.

Minister-president, ik ben er mij van bewust dat dit voor een groot deel federale materie is, maar het is ook gerelateerd aan de bedrijfsvoering in de landbouwsector.

Het antibioticagebruik in België daalt trager dan in de andere landen. Wat zijn hiervan de oorzaken en wat zijn de mogelijke remedies? Is het antibioticagebruik in België het afgelopen jaar effectief gedaald met 7 procent? Zijn de volledige of tussentijdse cijfers van de Belgian Veterinary Surveillance of Antimicrobial Consumption (BelVetSac) over het antibioticagebruik al beschikbaar? Hoe evalueert u die cijfers?

U sprak al over de toepassing van een streng preventief hygiënisch management in de veeteelt- en de pluimvee-sector. In welke mate worden deze hygiënemaatregelen momenteel al toegepast? Wat kan hierin nog verbeteren? Ook het AMCRA (Antimicrobial Consumption and Resistance in Animals) heeft verbetervoorstellen geformuleerd. Zijn de adviezen van het AMCRA al overgemaakt aan federaal minister Laurette Onkelinx? Hebt u die adviezen zelf al ontvangen? Zult u hierover overleg plegen met uw federale collega?

Wat is de stand van zaken over de wettelijke erkenning van het gebruik van zinkoxide bij biggen? Dat product kan in de plaats van antibiotica worden gebruikt.

AMCRA vraagt een wettelijk verbod op het gebruik van sterke antibiotica van de derde en vierde generatie. Bent u daar voorstander van? Uiteraard moet, als er geen alternatief is, het gebruik nog mogelijk zijn.

Er is ook een voorstel gedaan om een datacollectiesysteem te installeren, waarbij de gegevens over het gebruik van antibiotica in de Belgische veehouderij worden verzameld. Met dat systeem zouden de toegediende antibiotica op een bedrijf digitaal kunnen worden geregistreerd. U gaf in 2010 al aan dat u het antibioticagebruik in kaart wilt brengen. Moet de overheid dit systeem organiseren, of moet de sector dat zelf in handen nemen? Wat is daarop uw visie?

Antibiotica worden ook toegediend via veevoerders. De Belgische beroepsvereniging van mengvoederfabrikanten (BEMEFA) gaf al aan hierin een rol te willen spelen en heeft ook een actieplan opgesteld voor 2012-2014. Een van de speerpunten daarin is het verlagen van het antibioticagebruik. Wat zijn de concrete acties om deze daling te realiseren? Voeren zij dat inderdaad uit?

Wat is de stand van zaken in het onderzoek van het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) in verband met de ontwikkeling van een antistof tegen E. coli voor jonge biggen? Wanneer men antistoffen kan geven, kan het antibioticagebruik sowieso verlagen.

Uiteraard is het te hoge antibioticagebruik in de landbouwsector ook een Europees probleem. Hebt u weet van de stand van zaken van de aanpak op Europees niveau?

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, minister-president, ik wil me graag kort aansluiten bij de vraag van mevrouw Eerlingen. Op 14 juni moet Europa zijn onderhandelingsmandaat bepalen voor de bespreking met de VS over het vrijhandelsakkoord. Ik stel vast dat we in Europa in verband met de problematiek van antibiotica inderdaad werken aan een verminderd gebruik, maar de vrees bestaat dat we dan via ons vrijhandelsakkoord het vlees met antibiotica

opnieuw zullen importeren. De vraag is of de Vlaamse overheid, en meer bepaald u als minister-president, betrokken is bij het onderhandelingsmandaat dat onze federale minister zal bepleiten in de Europese Commissie en in welke mate daarbij rekening wordt gehouden met de problematiek van de import van met antibiotica verrijkt vlees uit Amerika, want dat moeten we toch proberen te voorkomen.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen, u zult het me niet kwalijk nemen, maar als ik uw vraag hoor, doe ik een beetje aan zelfkritiek. Ik vind dat ik bijzonder mild geweest ben bij het ontvankelijk verklaren van uw vraag, maar goed, ze werd geagendeerd. Ik had eigenlijk ook federaal minister Onkelinx moeten uitnodigen om op een aantal van uw vragen antwoord te geven, zo constateer ik nu.

Minister-president, dit is met de nodige mildheid en humor bedoeld: enkele weken geleden is er in uw afwezigheid al voor gepleit dat u ook de bevoegdheid Dierenwelzijn zou krijgen. Nu hoor ik een pleidooi dat u ook Welzijn en Volksgezondheid erbij zou krijgen. U bent daar wellicht niet rouwig om, en u zult zeker en vast een passend antwoord kunnen geven.

De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Minister-president, iedereen is het ermee eens dat dit voor een groot stuk federale materie is. Ik herinner me dat ik ten tijde van de melkcrisis hier ook een vraag over heb gesteld. Ik kreeg toen onmiddellijk lik op stuk van u, minister-president – of van uw voorganger. Ik moest me richten tot de heer Van Quickenborne, die toen zogezegd minister van Economische Zaken was, maar die in tussentijd al minister van Pensioenen was geworden.

Ik wil maar zeggen dat ik toen dat antwoord kreeg. Ik weet niet wat u nu zult antwoorden, maar het was niet plezant om een reactie te krijgen die ik niet graag hoorde.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Callens, het is nooit gezellig om reacties te krijgen die u niet graag hoort, maar dat kunt u oplossen door geen reactie te vragen.

Voorzitter, het is juist dat het hier allemaal federale materie betreft, maar natuurlijk volgen we die van nabij op.

Mevrouw Eerlingen, waarschijnlijk hoort u liever mijn warme stem dan andere stemmen op het federale niveau.

Mijnheer Peeters, wij zijn betrokken bij heel dat mandaat van Karel De Gucht om met de VS tot akkoorden te komen. We hebben in een andere commissie heel het culturele aspect al besproken. Zonder in detail te treden of het zo uit het hoofd te kunnen zeggen, pleiten wij natuurlijk altijd voor een 'level playing field', ook in de problematiek die u aanhaalt. Ik zal nog even nakijken of er expliciet iets in het mandaat staat dat België zal verdedigen of kan geven aan de onderhandelaars op Europees niveau. Het enige waar nu over gediscussieerd wordt, is het culturele aspect. Over de andere zaken zijn er op dit moment geen grote discussies bezig.

Voorzitter, ik heb een uitgebreide voorbereiding gekregen om op alle vragen van mevrouw Eerlingen te antwoorden. Ik ga er iets sneller overheen, als mevrouw Eerlingen het daarmee eens is, omdat ze heel wat technisch materiaal bevat.

De voorzitter: Minister-president, ik stel voor dat u het meer technische deel schriftelijk overhandigt.

Minister-president Kris Peeters: Zeker, als iedereen het daarmee eens is.

Mevrouw Eerlingen, het BelVetSac 2012 dat de Belgische cijfers bevat, wordt momenteel gevalideerd en wordt tegen eind volgende week afgewerkt. De consumptie zal uitgedrukt worden als ton actieve substantie zowel voor de farmaceutische diergeneesmiddelen als voor

de gemedicineerde voormengsels, en weergegeven worden als milligram actieve substantie per kilogram biomassa. U merkt al dat het antwoord technisch is. Alle cijfers vertonen een neerwaartse trend doch een vergelijking met andere lidstaten voor 2011 zal pas in het najaar beschikbaar zijn.

De varkens-, pluimvee- en rundveegids die werd opgesteld door vzw AMCRA, zal na bespreking in de werkgroep diergeneeskunde van het Belgian Antibiotic Policy Coordination Committee (BAPCOC) in een finale versie aan de federale ministers van Volksgezondheid en Landbouw worden overgemaakt. De vzw AMCRA zal door het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) via het BAPCOC ondersteund worden om de gidsen ter beschikking te stellen van de dierenartsen. Over de wijze waarop dit zal gebeuren, wordt momenteel overlegd in de stuurgroep.

Ook de sector zal zijn verantwoordelijkheid nemen en actie ondernemen voor de maatregelen die hij zelf kan implementeren, zoals bijkomende opleidingen voor veehouders en dierenartsen en het systematisch weren in de diergeneeskunde van voor de mens kritisch belangrijke antibiotica. Een goede inventarisatie van antibiotica moet volgens de Boerenbond de basis vormen van actieprogramma's om het gebruik ervan in de veehouderij te verminderen.

Het kwaliteitslabel Certus – en het gaat dan over varkensvlees – zet de laatste stappen om nu al een registratie van het antibioticumgebruik op de deelnemende bedrijven mogelijk te maken. Het kwaliteitslabel Belplume heeft identieke plannen. Tegen eind 2013 zou het systeem volledig operationeel moeten zijn.

Aangezien het FAVV en het FAGG partners zijn van AMCRA en de gidsen en adviezen van AMCRA beschikbaar zijn op zijn website, neem ik aan dat de bevoegde federale minister op de hoogte is van de gidsen en adviezen van AMCRA. Zo nodig ben ik uiteraard bereid om overleg met hen te plegen.

Bij het FAGG werden intussen vier aanvragen voor een tijdelijke gebruiksvergunning ingediend. Deze aanvragen werden voor advies voorgelegd aan de Geneesmiddelencommissie, die de eerstkomende weken hierover haar standpunt zal bekendmaken. Parallel hiermee loopt er ook een procedure voor een effectieve vergunning. De beslissing valt normaal gezien eind van dit jaar.

Binnen AMCRA hebben alle betrokken partijen – dierenartsen, landbouworganisaties, mengvoederfabrikanten, wetenschappers, de farmaceutische sector – zich verenigd om adviezen te geven over het verantwoord gebruik van antibiotica bij dieren. Een van de adviezen is om het gebruik van de derde en vierde generatie antibiotica die de selectie en verspreiding van superresistente bacteriën in de hand werken, zeer sterk in te perken. Deze antibiotica zouden slechts in uiterst uitzonderlijke omstandigheden mogen worden aangewend, als duidelijk kan worden aangetoond dat geen andere middelen beschikbaar zijn.

20 procent van de in de veeteelt gebruikte antibiotica worden toegediend ingemengd in gemedicineerde voeders. Om te komen tot een totale aanpak is BEMEFA, de Beroepsvereniging van de Mengvoederfabrikanten, lid geworden van AMCRA en heeft BEMEFA een eigen actieplan uitgewerkt dat uitgevoerd wordt in samenspraak met AMCRA. Ik heb hier een overzicht van alle acties die worden ondernomen. Ik veronderstel dat het niet nodig is die hier allemaal toe te lichten.

De optie die binnen het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) onderzocht wordt, is de productie van specifieke F4 ETEC-antilichamen in zaden van planten of in gist. De zaden, waarbij vooral gedacht wordt aan sojabonen, of de gistcellen kunnen dan als supplement in de startersvoeding meegegeven worden aan spenende biggen om hen op deze manier te vaccineren. Om verder onderzoek te financieren is een IWT-innovatiemandaat (Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie) aangevraagd. De resultaten van dit onderzoek worden verwacht binnen twee tot drie jaar.

In 2011 werd een Europees actieplan inzake de toenemende bedreiging van antimicrobiële resistentie opgesteld. Dat is een van de meest nefaste gevolgen van een hoog gebruik van antibiotica. Hierin werden een aantal concrete acties naar voren geschoven zoals sensibilisering van de sector, versterken van de Europese wetgeving inzake het gebruik van medicatie voor veterinaire doeleinden, preventieve maatregelen om ziekten te voorkomen enzovoort. Deze vooropgestelde acties moeten echter nog meer geconcretiseerd worden. De aandacht voor de problematiek neemt toe in alle lidstaten. Meer concreet wordt er binnen afzienbare tijd een wetgevingsvoorstel van de commissie verwacht inzake het beperken van het gebruik van gemedicineerde diervoeders, richtsnoeren inzake het beperken van het gebruik van nieuwe antibiotica bij nutsdieren, meer aandacht voor dataverzameling enzovoort.

In de werkgroep AMR (anti-microbial resistance) van DG Sanco, waarin het FAGG en het FAVV participeren, werd alvast overleg gepleegd om tot een verantwoord gebruik van antimicrobiële middelen te komen. De richtsnoeren daartoe zullen worden vervat in een document, Guidelines for prudent use of antibiotics in veterinary medicine.

Voorzitter, dit was een antwoord op vragen die niet onmiddellijk tot mijn bevoegdheden behoren, maar uit respect voor mevrouw Eerlingen en anderen heb ik ze toch beantwoord. Mijnheer Callens, u zult dit nu kunnen gebruiken om ervoor te zorgen dat ook uw vragen in de toekomst de nodige aandacht krijgen. Maar dat laat ik aan de voorzitter over.

De voorzitter: Minister-president, ik zal in de toekomst iets alerter en strenger moeten zijn. Minister Onkelinx zou geen beter antwoord kunnen hebben gegeven.

Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister-president, ik dank u voor het antwoord. Ik neem aan dat ik een aantal zaken nog zal kunnen nalezen in het verslag.

Op een vraag hebt u niet echt een antwoord gegeven. Waarom daalt het gebruik in andere landen sneller dan in België? In België was er dit jaar een daling tot 7 procent, terwijl dat in andere landen veel sneller gaat. Dat kan misschien te maken hebben met de manier waarop men het antibioticagebruik hier aanpakt. Er wordt wel aan gewerkt, maar het zou nog iets sneller mogen gaan. Welke maatregelen kunt u daartoe nog nemen? De bedrijfsvoering en het bedrijfsmanagement van een landbouwbedrijf zijn immers wel een Vlaamse materie. Ziet u waar daar nog een eventuele versnelling mogelijk is?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Tegen eind volgende week wordt het Belgische cijfermaterieel afgerond en gevalideerd. Ik stel voor te wachten op die definitieve cijfers. We kunnen daar dan verder over discussiëren.

We hebben het daarnet gehad over het stimuleren van nieuwe stallen, die mogelijks wat groter zijn en leiden tot schaalvergroting. Als die nieuwe cijfers er zijn, kunt u misschien, dankzij de voorzitter, opnieuw een vraag stellen. Ik meen dat we eerst moeten afwachten wat dat cijfermateriaal zoal inhoudt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitbreiding van het Zwin - 1792 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, minister-president, geachte leden, de Vlaamse Regering heeft de uitbreiding van het Zwin definitief goedgekeurd, naar ik meen vorige week of twee weken geleden. Het natuurdomein wordt 120 hectare groter. Er komen nieuwe dijken rond het gebied, met fiets- en wandelpaden en uitkijkpunten. De landbouwers met gronden in de polders rond het Zwin reageren ontgoocheld op deze beslissing van de Vlaamse Regering. Ze overwegen naar de Raad van State te trekken om de beslissing aan te vechten. De akkerbouwers vrezen dat de overblijvende gronden verder zullen verzilten, dat het zeewater dieper het land zal binnendringen, waardoor er meer zout in de bodem zal terechtkomen. Er wordt gevreesd dat die gronden op termijn niet meer bruikbaar zullen zijn. Er is blijkbaar nog geen onteigeningsbesluit, en daarom hopen de landbouwers dat de grondeigenaars de verkoop zullen afhouden.

Minister-president, hoeveel landbouwers worden er getroffen door de uitbreiding van het Zwin? Werd er vóór de goedkeuring onderhandeld met de landbouwers, en wat waren de conclusies? Bestaan er studies over de verzilting van de landbouwgronden? Zo ja, wat zijn de gevolgen van verzilting en zijn er mogelijke middelen om die te voorkomen? Hoeveel zal de vergoeding voor de landbouwers bedragen en op welke termijn zullen zij hun geld krijgen? Krijgen de getroffen landbouwers hulp en begeleiding bij de zoektocht naar nieuwe landbouwgronden? Indien grondeigenaars ervoor kiezen om hun grond aan Natuur en Bos te verkopen, welke houding zal worden aangenomen ten overstaan van de pachters?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, ik zou mijn slecht karakter kunnen tonen door erop te wijzen dat een aantal van deze vragen louter informatief zijn en misschien beter schriftelijk waren gesteld. Er werd gevraagd of er studies over de verzilting van de landbouwgronden bestaan. Ik zou daar bevestigend op antwoorden. Dat was natuurlijk een van de discussiepunten met betrekking tot de uitbreiding van het Zwin, ook bij de onderhandelingen met de landbouwers. Ik moet de heer Callens echter wel gelijk geven: het is altijd jammer als goede landbouwgrond moet worden opgegeven voor natuur. Dat is een kwalijke evolutie, die blijkbaar niet te stoppen valt.

Mij interesseert vooral de vraag over de hulp en begeleiding bij de zoektocht naar nieuwe landbouwgronden. Onze fractie, onze partij heeft dit dossier van nabij gevolgd. We zijn ook ter plaatse geweest. Een aantal landbouwers en ook andere actoren werden eigenlijk overgehaald met de belofte dat er een grondenbank zou komen, via dewelke nieuwe gronden zouden worden aangeboden aan die mensen, in ruil voor hun eigen verloren gronden. Hoe zit het nu eigenlijk met die grondenbank?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, het Zwin ligt in West-Vlaanderen, dus lijkt het me vrij logisch dat een aantal leden uit West-Vlaanderen zich in dit debat mengen. De vorige sprekers hebben natuurlijk al heel wat input voor het debat gegeven.

Minister-president, als ik goed ben ingelicht, is er hierover ook overleg geweest met het gemeentebestuur van Knokke-Heist. De partij van de burgemeester van die gemeente behelst heel wat partijen die ook in dit Vlaams Parlement zetels hebben. Er zijn onafhankelijken die deel uitmaken van het gemeentebestuur. CD&V maakt er deel van uit, maar ook Open Vld. Ik denk dat de N-VA daar in de oppositie zit. Zij stonden niet op de lijst van burgemeester Lippens.

Ik heb ook vernomen dat er overleg zou zijn geweest met de landbouworganisaties. Dat men landbouwgrond moet opofferen voor natuur is voor onze fractie natuurlijk altijd een zeer spijtige evolutie, maar begeleidende maatregelen en het helpen zoeken naar alternatieven zijn in dezen natuurlijk prioritair, zodat we de bestaande landbouwbedrijven in de toekomst leefbaar kunnen houden.

Minister-president, hoe zit het met dat overleg met het gemeentebestuur en met die begeleidende maatregelen voor de getroffen landbouwers?

De heer Jos De Meyer: Minister-president, ik ken uiteraard het dossier van de Linkerscheldeoever en de natuurcompensaties daar beter. Ik had alleen een aanvullend vraagje: is er vooraf een landbouweffectenrapport gemaakt? Wat waren de resultaten daarvan en is daarmee rekening gehouden?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, geachte leden, in de Willem-Leopoldpolder zijn momenteel negen landbouwers actief in de goedgekeurde uitbreiding van het Zwin. In het gebied liggen evenwel geen bedrijfszetels. Tijdens de fase van het vooronderzoek werden er in het milieueffectenrapport nog een vijftiental landbouwers door het plan gevat.

Onderhandelingen met onder meer de landbouwsector werden gevoerd in het kader van de Ontwikkelingsschets 2010 voor het Schelde-estuarium en het geactualiseerde Sigmaplan. Dit gaf aanleiding tot een beslissing van de Vlaamse Regering op 17 december 2004. Bij de uitvoering van die beslissing werd het flankerend beleid voor de landbouw voor het hele gebied uitgewerkt, in samenspraak met de landbouwsector. Dit flankerend beleid was een onderdeel van de beslissing van de Vlaamse Regering op 22 juli 2005.

Kort hierna zijn de betrokken landbouwers tijdens een informatievergadering geïnformeerd. Tijdens deze vergadering hebben ze uitleg gekregen over het flankerend beleid en is hun medewerking gevraagd aan de opmaak van het landbouweffectenrapport. Tijdens de opmaak van het landbouweffectenrapport zijn de landbouwers individueel bevroegd en verder geïnformeerd. Het landbouweffectenrapport vormt een essentieel onderdeel van de definitieve goedkeuring van de uitbreiding van het Zwin. (*Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin*)

De Universiteit Gent heeft de verzilting en de mogelijke mitigerende maatregelen onderzocht. In 2009 is met betrekking tot een uitbreiding van het Zwin een grondwaterstudie uitgevoerd. Die studie is gevolgd door een nader onderzoek in 2011 naar de mitigerende maatregelen die in verband met de verzilting mogelijk zijn.

Een verzilting zou het huidig grondgebruik drastisch wijzigen. Om dit te vermijden, zijn twee hydrologische alternatieven onderzocht. Het alternatief waarvoor gekozen werd, omvat een bijkomende oppervlakedrainage naast de bestaande oppervlakedrainage. Hierbij wordt een brede drainagesloot aangelegd waarin de drainagestand lager is dan in het omringend poldergebied. Hierdoor zal de grondwaterstand in het omringend poldergebied weinig worden beïnvloed. Een uitzondering hierop is de smalle zone in de omgeving van de brede drainagesloot. Die zone wordt lager gehouden.

Het zout water dat het Zwingebied infiltreert, zal door de brede drainagesloot worden opgevangen en zal worden afgevoerd. Het zoutgehalte van dit gedraineerd water is hoog. Het water zal door middel van een pomp in het Zwin worden geloosd.

Naar aanleiding van de goedkeuring van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) is bevestigd dat de zoutwatergracht en de dijk binnen het natuurgebied moeten liggen en dat de zoetwatergracht waarmee de waterhuishouding in de omringende polders wordt geregeld, in het agrarisch gebied zal liggen. Het polderbestuur zal deze gracht beheren.

De geplande maatregelen op de waterlopen maken het mogelijk ook bij wateroverlast in de polder regenwater met vjzelpompen naar het Zwin af te voeren. Tevens is een monitoringprogramma opgezet waarmee de eventuele verzilting in het gebied rond de uitbreiding van het Zwin zorgvuldig wordt gemonitord. Mocht hiertoe aanleiding bestaan, kan alles op basis van de monitoringresultaten worden bijgestuurd.

De wijze waarop de landbouwers worden vergoed, is afhankelijk van de instrumenten in het flankerend beleid die worden aangewend en van de concrete gevolgen van het project voor

elk van de betrokken landbouwers. De vergoeding wordt door de werking van de Vlaamse Grondenbank geregeld. Het is mogelijk dat de landbouwers ruilgronden krijgen aangeboden. Indien dit niet voldoende zou lukken, kan een financiële regeling worden getroffen.

De financiële regeling bestaat uit een regulier gedeelte en een flankerend gedeelte. Het regulier gedeelte volgt de gangbare procedure bij de verwerving in der minne of bij een onteigening. De bedragen voor het flankerend gedeelte staan vermeld in de beslissing van de Vlaamse Regering van 22 juni 2005 en in de uitwerking van de individuele instrumenten, zoals de pachtaanvaardingsstimulans.

De werking van de Vlaamse Grondenbank en het flankerend beleid voorzien in hulp en begeleiding voor de getroffen landbouwers.

Gronden die dienstig zijn voor inrichtingen of waarvoor ruilgronden worden aangeboden, worden in volle eigendom verworven. Hierbij zal ten volle rekening worden gehouden met de rechten van de pachters en van de eigenaars. Het is de bedoeling de betrokken landbouwers zo veel mogelijk ruilgronden aan te bieden.

Bij de opmaak van het GRUP is overleg gepleegd met het gemeentebestuur van Knokke.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Ik dank de minister-president voor zijn antwoord. Ik heb hem vaak horen zeggen wat er zal gebeuren. Ik weet echter niet zeker of die landbouwers hiermee akkoord zullen gaan. Ze weten eigenlijk nog niet hoeveel ze zullen ontvangen. Ze zitten nog met die onzekerheid. Ze zullen iets krijgen, maar ze weten nog niet hoeveel. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de extra financiering voor het Plattelandsfonds - 1833 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, op 1 juni 2013 is in de editie Pajottenland van Het Laatste Nieuws een artikel verschenen waarin te lezen staat dat vijf gemeenten uit het Pajottenland zich alsnog voor subsidies uit het Plattelandsfonds mogen opmaken. Er is, meer bepaald, goed nieuws voor de gemeenten Bever, Galmaarden, Gooik, Herne en Pepingen.

Enige tijd geleden is bekendgemaakt dat deze vijf Pajotse gemeenten met betrekking tot het Plattelandsfonds uit de boot zouden vallen. Nu heeft de minister-president bekendgemaakt dat hij, boven op het budget van 6 miljoen euro, kennelijk toch 2 miljoen euro meer voor de financiering van het Plattelandsfonds heeft gevonden. Ik kan me voorstellen dat bepaalde gemeentebesturen van gemeenten die net uit de boot zijn gevallen, waaronder dat van Mesen als ik me niet vergis, hem de oren van de kop hebben gezaagd.

Minister-president, hoe verklaart u dat plots 2 miljoen euro meer voor het Plattelandsfonds is gevonden? Waar komt dat geld precies vandaan? Gaat het om budgetten die elders uit de landbouwbegroting zijn gehaald of komt dit geld uit andere begrotingsposten? Betekent dit meteen dat dit jaar al vijftig gemeenten zullen worden gesubsidieerd?

Graag kreeg ik een oplijsting van welke gemeenten begunstigd worden door deze 2 miljoen euro extra, en de exacte bedragen waarop ze recht hebben.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Minister-president – of moet ik zeggen Ti-ta-tovenaar –, ik wil het niet hebben over de extra middelen, want dat juich ik natuurlijk toe, wat iedereen hier wel zal doen. Ik wil het wel even hebben over de manier waarop dit gebeurd is.

In deze commissie wordt al jaren gediscussieerd over het Plattelandsfonds. Dat heeft geresulteerd in een ontwerp van decreet dat ook werd besproken in de plenaire vergadering op basis van de gegevens waarover wij beschikten. Alle fracties hebben zich daar intensief mee beziggehouden. Woensdag werd het besproken en anderhalve dag later kondigde de Vlaamse Regering aan dat ze 2 miljoen euro extra had. Ik vraag me af hoe je die op twee dagen vindt. Ik kan me niet voorstellen dat u woensdag daar nog niet van op de hoogte was. Ervoor zorgen dat parlementsleden kunnen discussiëren met correcte gegevens, zou getuigen van meer respect voor ons werk.

Ik onderschrijf natuurlijk de vragen van de heer Callens. Ik juich de beslissing toe, maar ik vind de manier van werken allesbehalve.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister-president, voorzitter, collega's, eind goed, al goed. Iedereen gelukkig. De lijst van de 50 gemeenten circuleerde binnen de commissie. In eerste instantie waren er 37 die voor financiering in aanmerking kwamen. Natuurlijk waren de 13 andere gemeenten ongelukkig omdat ze uit de boot vielen, maar u had in de plenaire vergadering al een engagement genomen om na te gaan wat de mogelijkheden voor volgend jaar zouden zijn. We zijn dan ook zeer tevreden dat u door de discussie in de plenaire vergadering er meer en meer van overtuigd raakte dat er op korte termijn 8 miljoen euro moest zijn zodat de 50 gemeenten in aanmerking zouden komen.

Mijnheer Callens, Mesen was er al onmiddellijk bij.

De heer Karlos Callens: Voor een klein bedrag.

De heer Jan Verfaillie: Natuurlijk, hoe groter de gemeente, hoe meer geld. De criteria zijn zeer duidelijk. Onder een bepaalde grens krijgt men 1000 euro per kilometer gemeenteweg, boven die grens is dat 1200 euro. Hoe kleiner de gemeente, hoe minder gemeentewegen er zijn, hoe minder geld men krijgt. Er is een plafond van maximum 250.000 euro per gemeente.

De CD&V-fractie is zeer tevreden. Dit kan een opstap zijn voor nog meer als de budgettaire mogelijkheden ruimer en beter zijn dan vandaag. Collega's, je moet het maar doen: in budgettair moeilijke tijden waar heel wat sectoren en ministeries en administraties moeten inleveren, een nieuw beleidsinitiatief nemen en er onmiddellijk 8 miljoen euro voor vrijmaken.

Minister-president, dank hiervoor en de vijftig gemeenten zijn u ook zeer dankbaar.

De voorzitter: De heer Ceysens heeft het woord.

De heer Lode Ceysens: Voorzitter, ik vind dit een van de meest merkwaardige vragen die ik al heb meegemaakt. Er wordt extra geld gevonden voor het Plattelandsfonds, en nu worden er vragen gesteld waarom er extra geld is voor het Plattelandsfonds. Trouwens, volgens mij was de gemeente Mesen zelfs de eerste die geld kreeg. Men zou bijna vrezen dat er een hoop vragen zullen komen, als we in budgettair betere tijden voor het een of het ander extra middelen geven. Ik vind het een bijzonder eigenaardige vraag.

De heer Karlos Callens: Ik wil toch even zeggen dat u niet mag vergeten dat wij als parlements lid de mogelijkheid moeten hebben om de financiën te controleren. Als wij zo'n vraag niet meer mogen stellen, dan moeten wij hier niet meer zitten. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Zullen we de minister-president misschien laten antwoorden?

De heer Lode Ceysens: Voorzitter, ik voel me aangesproken, dus ik mag reageren.

Ik heb het helemaal niet over de vraag waar het geld vandaan komt, want die is terecht, maar er wordt een sfeer gecreëerd van 'er is 2 miljoen euro extra en nu gaan we daar eens moeilijk over doen; we spelen Ti-ta-tovenaar'. Ik denk dat we moeten zeggen dat het positief is dat er 2 miljoen euro extra is voor het Plattelandsfonds.

De voorzitter: Collega's, het is het einde van het werkjaar, en blijkbaar wordt iedereen een beetje gevoeliger. Dat er een vraag wordt gesteld over de herkomst van middelen, daar heeft niemand problemen mee. Iedereen is gelukkig dat er extra middelen zijn, heb ik begrepen.

Minister-president, uit uw lichaamstaal en uit uw antwoord tijdens de plenaire vergadering, had ik wel begrepen dat er iets op komst was. Wanneer was moeilijk te voorspellen, maar ik heb er alle begrip voor dat u het nog niet in het parlement wilt zeggen vooraleer het op de regering is geweest, want zo maakt u het zichzelf moeilijk.

Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik denk dat niemand het respect dat ik heb voor deze commissie en voor alle parlementsleden in twijfel kan trekken.

Het decreet voorziet in vijftig gemeenten. Er is gediscussieerd op basis van een beslissing van toen over 6 miljoen euro. Iedereen heeft toen gevraagd waarom er geen 8 miljoen euro werd vrijgemaakt. Ik kon daar toen niet op antwoorden omdat er nog geen beslissing van de Vlaamse Regering was. Mijnheer Sintobin, als ik toen had gezegd dat er een kans was dat er nog 2 miljoen euro extra zou worden toegevoegd, had u gezegd dat er nog geen beslissing was en dat ik iets aan het verkopen was dat er nog niet was of dat ik een goednieuwsshow aan het opvoeren was. Het is het een of het ander. De vijftig gemeenten zijn vastgelegd, de 6 miljoen euro is beslist.

Zoals het een goede huisvader betaamt, kijk ik permanent naar de begroting. We willen de engagementen die we aangaan, realiseren. In sommige domeinen hebben we overschotten, in andere tekorten. Met het Plattelandsfonds konden we met 6 miljoen euro 37 van de 50 gemeenten financieren. Met deze extra 2 miljoen euro, die ik binnen mijn eigen bevoegdheden heb gevonden, kunnen we alle vooropgestelde gemeenten de trekkingsrechten geven waarop ze recht hebben. Die extra 2 miljoen euro komen niet uit het domein Landbouw. Daar werd die 2 miljoen euro niet gevonden, omdat daar geen overschotten zijn.

Mijnheer Callens, ik laat u de volledige lijst van gemeenten bezorgen met de bedragen erbij. U zult me nog vragen wat ik in 2014 van plan ben. We willen die vijftig gemeenten opnieuw voorzien van de nodige fondsen. Dat zal opnieuw een uitdaging zijn.

Ik hoop dat iedereen hier gerespecteerd wordt. Als de budgettaire situatie het toelaat, zullen die vijftig gemeenten hun trekkingsrechten krijgen. Daarover zal worden gecommuniceerd als de Vlaamse Regering een beslissing heeft genomen; niet vroeger, want dan krijgen we andere opmerkingen, dat kan ik begrijpen.

Ofwel bent u geïnteresseerd in alles wat de regering realiseert. Dan mag u me niet verwijten dat we iets lanceren dat nog niet beslist is. Ofwel kunnen we de informatie pas bezorgen als het wel beslist is. Dat laatste is hier het geval.

De heer Karlos Callens: Minister-president, ik denk dat we nu met uw antwoord toch al beter weten waar die centen werden gehaald. Ik heb echter mijn vraag niet alleen daarom gesteld, maar ook om te weten welke gemeenten er nu precies bij zijn. We hadden een lijst ...

Minister-president Kris Peeters: Dat zijn de vijftig gemeenten.

De heer Karlos Callens: Is dat dezelfde lijst als vroeger?

Minister-president Kris Peeters: Ja.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■